

DECYZJA WYKONAWCZA RADY (UE) 2020/1353**z dnia 25 września 2020 r.****w sprawie udzielenia Rzeczypospolitej Polskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/672 z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 6 sierpnia 2020 r. Polska zwróciła się do Unii o pomoc finansową w celu uzupełnienia krajowych działań w celu uwzględnienia wpływu pandemii COVID-19 oraz odpowiedzenia na konsekwencje społeczno-gospodarcze tej pandemii dla pracowników i osób samozatrudnionych.
- (2) Oczekuje się, że pandemia COVID-19 oraz nadzwyczajne środki wdrożone przez Polskę, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się oraz złagodzić jej skutki społeczno-gospodarcze i zdrowotne, będą miały ogromny wpływ na finanse publiczne. Zgodnie z prognozą Komisji z wiosny 2020 r. oczekuje się, że na koniec 2020 r. deficyt oraz dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w Polsce wyniosą odpowiednio 9,5 % i 58,5 % produktu krajowego brutto (PKB). Jak wynika ze śródkresowej prognozy Komisji z lata 2020 r., przewiduje się, że PKB Polski zmniejszy się o 4,6 % w 2020 r.
- (3) Pandemia COVID-19 wyłączyła znaczną część ludności Polski z aktywności zawodowej. Jak zostało to przedstawione w motywach 4–8, sytuacja ta doprowadziła do nagłego i znacznego wzrostu wydatków publicznych w Polsce w związku z obniżeniem składek na ubezpieczenia społeczne osób samozatrudnionych, wszystkich spółdzielni socjalnych (niezależnie od liczby pracowników) i przedsiębiorstw zatrudniających do 50 osób, świadczeniem postojowym dla osób samozatrudnionych i osób pracujących na podstawie umów cywilnoprawnych, dofinansowaniem wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, dofinansowaniem dla osób samozatrudnionych niezatrudniających pracowników oraz pożyczkami, które mogą zostać przekształcone w dotacje, udzielanymi osobom samozatrudnionym, mikroprzedsiębiorstwom i organizacjom pozarządowym.
- (4) W szczególności w „ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych” ⁽²⁾, o której mowa we wniosku Polski z dnia 6 sierpnia 2020 r., wprowadzono tymczasowe obniżenie składek na ubezpieczenia społeczne osób samozatrudnionych, wszystkich spółdzielni socjalnych (niezależnie od liczby pracowników) oraz przedsiębiorstw zatrudniających do 50 osób, aby chronić miejsca pracy w odpowiedzi na pandemię COVID-19. Środek ten obowiązywał w okresie od marca do maja 2020 r. Podmioty zatrudniające do 10 osób oraz, w większości przypadków, osoby samozatrudnione i wszystkie spółdzielnie socjalne (niezależnie od liczby pracowników) mogły skorzystać ze zwolnienia ze składek, natomiast w przypadku podmiotów zatrudniających 10–50 osób obniżka składek wyniosła 50 %. Tymczasowe obniżenie składek na ubezpieczenia społeczne można uznać za środek podobny do mechanizmu zmniejszonego wymiaru czasu pracy, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) 2020/672, ponieważ ma ono na celu ochronę osób samozatrudnionych przed spadkiem lub utratą dochodu, a w przypadku przedsiębiorstw zatrudniających do 50 osób i wszystkich spółdzielni socjalnych stanowi wsparcie dla osób zatrudnionych przez przedsiębiorstwa, pod warunkiem że pozostaną one zatrudnione do czasu zakończenia stosowania środka. Tymczasowe obniżenie składek na ubezpieczenia społeczne skutkuje utratą dochodów przez rząd, co do celów wykonania rozporządzenia 2020/672 można uznać za równoważne z wydatkami publicznymi.
- (5) Ponadto władze wprowadziły świadczenie postojowe dla osób samozatrudnionych i osób pracujących na podstawie umów cywilnoprawnych, których przychody spadły z powodu kryzysu. Środek ten polega na wypłacie świadczenia ryczałtowego dla osób samozatrudnionych (50 % lub 80 % minimalnego wynagrodzenia w zależności od wielkości spadku przychodów) oraz dla osób pracujących za podstawie niestandardowych umów o pracę (do 80 % minimalnego wynagrodzenia), aby zrekompensować im spadek przychodów.

⁽¹⁾ Dz.U. L 159 z 20.5.2020, s. 1.⁽²⁾ Dz.U. 2020 poz. 374, z późn. zm.

- (6) Wprowadzono dofinansowanie wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne pod warunkiem spadku obrotów w wyniku kryzysu. Przedsiębiorstwa, niezależnie od wielkości, mogą składać wnioski o tymczasowe dofinansowanie kosztów związanych z wynagrodzeniami i składkami na ubezpieczenia społeczne. Dofinansowanie wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenia społeczne można uznać za środek podobny do mechanizmu zmniejszonego wymiaru czasu pracy, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) 2020/672, w zakresie, w jakim dotyczy ono wydatków ponoszonych przez przedsiębiorstwa i inne podmioty, które korzystają z obniżonego wymiaru czasu pracy lub dobrowolnie skracają czas pracy lub gdy utrzymano zatrudnienie pracowników do czasu uzyskania najnowszych dostępnych danych dotyczących obrotów, gdyż środek ten wymaga od przedsiębiorstw utrzymania zatrudnienia w okresie obowiązywania obniżonego wymiaru czasu pracy albo do czasu uzyskania najnowszych dostępnych danych dotyczących obrotów.
- (7) Władze wprowadziły dofinansowanie dla osób samozatrudnionych niezatrudniających pracowników. Jest to tymczasowe dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej ponoszonych przez osoby fizyczne niezatrudniające pracowników. Kwota zależy od wielkości spadku obrotów oraz wynosi od 50 % do 90 % minimalnego wynagrodzenia.
- (8) Ponadto władze wprowadziły środek, w ramach którego osobom samozatrudnionym, mikroprzedsiębiorstwom i organizacjom pozarządowym udziela się pożyczek, które mogą zostać przekształcone w dotacje. W ramach tego środka udziela się mikropożyczek w wysokości do 5 000 PLN. Pożyczki te mogą zostać przekształcone w dotacje, jeżeli beneficjent będzie kontynuował działalność przez trzy miesiące po wypłacie pożyczki. Aby spełnić wymóg uznania za wydatki publiczne, wsparciem na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 należy objąć wyłącznie wydatki na pożyczki przekształcone w dotacje.
- (9) Polska spełnia warunki dotyczące zwrócenia się z wnioskiem o pomoc finansową, które określono w art. 3 rozporządzenia (UE) 2020/672. Polska przedstawiła Komisji odpowiednie dowody potwierdzające, że faktyczne i planowane wydatki publiczne wzrosły o 11 668 118 894 EUR od dnia 1 lutego 2020 r. w związku ze środkami krajowymi przyjętymi w celu złagodzenia skutków społeczno-gospodarczych pandemii COVID-19. Stanowi to nagły i znaczny wzrost, ponieważ wydatki te dotyczą zarówno wprowadzenia nowych środków, jak i rozszerzenia zakresu już istniejących środków obejmujących znaczną część przedsiębiorstw i ludności aktywnej zawodowo w Polsce.
- (10) Komisja skonsultowała się z Polską oraz zweryfikowała nagły i znaczny wzrost faktycznych i planowanych wydatków publicznych związanych bezpośrednio z mechanizmami zmniejszonego wymiaru czasu pracy oraz podobnymi środkami zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2020/672.
- (11) Należy zatem udzielić pomocy finansowej, aby pomóc Polsce w złagodzeniu skutków społeczno-gospodarczych poważnych zakłóceń gospodarczych spowodowanych przez pandemię COVID-19. Komisja powinna podejmować decyzje dotyczące terminów zapadalności, wysokości i uruchamiania transz i podtransz w ścisłej współpracy z organami krajowymi.
- (12) Niniejsza decyzja powinna pozostawać bez uszczerbku dla wyniku jakichkolwiek procedur dotyczących zakłóceń funkcjonowania rynku wewnętrznego, które mogą zostać podjęte, w szczególności na podstawie art. 107 i 108 Traktatu. Niniejsza decyzja nie uchyla obowiązku powiadomienia Komisji przez państwo członkowskie, na podstawie art. 108 Traktatu, o przypadkach potencjalnej pomocy państwa.
- (13) Polska powinna regularnie przedstawiać Komisji informacje dotyczące realizacji planowanych wydatków publicznych, aby umożliwić Komisji ocenę stopnia realizacji tych wydatków przez Polskę.
- (14) Decyzję o udzieleniu pomocy finansowej podjęto, uwzględniając istniejące i przewidywane potrzeby Polski, a także już przedłożone lub planowane wnioski pozostałych państw członkowskich o pomoc finansową na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672, z uwzględnieniem zasad równego traktowania, solidarności, proporcjonalności i przejrzystości. W szczególności kwotę pożyczki ustalono tak, aby zapewnić zgodność z normami ostrożnościowymi stosowanymi do portfela pożyczek, które określono w rozporządzeniu (UE) 2020/672,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Polska spełnia warunki określone w art. 3 rozporządzenia (UE) 2020/672.

Artykuł 2

1. Unia udziela Polsce pożyczki do maksymalnej wysokości 11 236 693 087 EUR. Maksymalny średni termin zapadalności pożyczki wynosi 15 lat.
2. Okres dostępności pomocy finansowej udzielonej na mocy niniejszej decyzji wynosi 18 miesięcy od pierwszego dnia, w którym niniejsza decyzja stała się skuteczna.
3. Pomoc finansowa Unii jest udostępniana Polsce przez Komisję w maksymalnie dziesięciu transzach. Transza może zostać wypłacona w jednej podtranszy lub w kilku podtranszach. Terminy zapadalności podtransz w ramach pierwszej transzy mogą być dłuższe niż maksymalny średni termin zapadalności, o którym mowa w ust. 1. W takich przypadkach terminy zapadalności kolejnych podtransz są ustalane w taki sposób, aby po wypłacie wszystkich transz osiągnięto zgodność z maksymalnym średnim terminem zapadalności, o którym mowa w ust. 1.
4. Warunkiem uruchomienia pierwszej transzy jest obowiązywanie umowy pożyczki, o której mowa w art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/672.
5. Polska pokrywa koszty finansowania poniesione przez Unię, o których mowa w art. 4 rozporządzenia (UE) 2020/672, w odniesieniu do każdej transzy, powiększone o wszelkie opłaty, koszty i wydatki poniesione przez Unię, które wynikają z rodzaju finansowania związanego z pożyczką udzieloną zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.
6. Komisja decyduje o wysokości oraz o uruchomieniu transz, a także o wysokości podtransz.

Artykuł 3

Polska może finansować następujące środki:

- a) obniżenie składek na ubezpieczenia społeczne przewidziane w art. 31zo „ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych” w zakresie wydatków związanych ze wsparciem osób samozatrudnionych, wszystkich spółdzielni socjalnych (niezależnie od liczby pracowników) oraz, w przypadku przedsiębiorstw zatrudniających do 50 osób, w zakresie wydatków dotyczących pracowników, których zatrudnienie utrzymano;
- b) świadczenie postojowe dla osób samozatrudnionych i osób pracujących na podstawie umów cywilnoprawnych przewidziane w art. 15zq i 15zua „ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych”;
- c) dofinansowanie wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne dla przedsiębiorstw i innych podmiotów, które korzystają z obniżonego wymiaru czasu pracy, dobrowolnie skracają czas pracy lub gdy utrzymano zatrudnienie pracowników, przewidziane w art. 15g, 15ga, 15gg, 15zzb, 15zze i 15zze² „ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych”;
- d) dofinansowanie dla osób samozatrudnionych niezatrudniających pracowników przewidziane w art. 15zcc „ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych”;
- e) pożyczki, które mogą zostać przekształcone w dotacje, udzielane osobom samozatrudnionym, mikroprzedsiębiorstwom i organizacjom pozarządowym, w odniesieniu do kwot faktycznie przekształconych w dotacje, przewidziane w art. 15zdd i 15zda „ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych”.

Artykuł 4

Polska przekazuje Komisji do dnia 30 marca 2021 r., a następnie co sześć miesięcy, informacje dotyczące realizacji planowanych wydatków publicznych do czasu całkowitego zrealizowania tych wydatków.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsza decyzja staje się skuteczna z dniem jej notyfikacji adresatowi.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 25 września 2020 r.

W imieniu Rady

M. ROTH

Przewodniczący
